

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Соціально-економічні системи в ринковому
середовищі»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	051 Економіка освітньо-наукова програма Економіка
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Курс, семестр	2 курс, 3,4 семестр.
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 210 год. Кількість кредитів – 7,0
Мова(и) викладання	державна
ННІ кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та МЕН
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Медвідь Вікторія , д.е.н., професор Контакти: ауд. 420 (навчальний корпус № 4) viktoriiia.medvid@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/medvid-viktoriya-yuriyivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	надання майбутнім фахівцям у сфері економіки теоретичних знань та практичних умінь щодо застосування економічних підходів для опанування основних принципів дослідження соціально-економічних систем з позицій економіки та їх впливу на розвиток суспільства та країни.
Компетентності	загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. спеціальні (фахові): СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделейності.
Результати навчання	ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і

	<p>вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.</p> <p>ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.</p> <p>ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p> <p>ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: <i>лекція, розповідь-пояснення; бесіда;</i> наочні методи: <i>ілюстрування; демонстрування;</i> практичні методи: <i>вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;</i></p> <p>2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: <i>створення ситуацій інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.</i></p> <p>3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи: <i>дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, кейс-метод, «Мозковий штурм».</i> комп'ютерні і мультимедійні методи: <i>використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</i></p> <p>4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: <i>опитування, бесіда, доповідь;</i> методи письмового контролю: <i>письмове виконання практичних завдань, самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.</i></p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Концептуальні засади побудови, функціонування та розвитку соціально-економічних систем в ринковому середовищі.</p> <p>Тема 2. Структура і принципи функціонування та розвитку соціально-економічної системи в Україні.</p> <p>Тема 3. Міжнародна соціально-економічна система.</p> <p>Тема 4. Національна соціально-економічна система.</p> <p>Тема 5. Мезо соціально-економічні системи.</p> <p>Тема 6. Локальні соціально-економічні системи.</p> <p>Тема 7. Роль моделей у дослідженні соціально-економічних систем.</p> <p>Тема 8. Дослідження поведінки соціально-економічних систем. Роль системного аналізу.</p> <p>Тема 9. Стратегії розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>Тема 10. Планування, прогнозування та контроль в управлінні розвитком соціально-економічних систем.</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання. Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є: розв'язування тестів; виконання практичних завдань; виконання завдань самостійної роботи; реферати; презентації. Форма семестрового контролю – залік, екзамен.</p>

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Академічна мобільність

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої/міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

3. Неформальна/інформальна освіта

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

4. Дедлайни та перескладання

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни (запотреби)

Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні є навчальні дисципліни, які мають бути вивчені здобувачами наукового ступеня доктора філософії раніше при навчанні на освітньому рівні «Магістр».

Вивчення курсу базується на законах України, указах Президента України, постановах Кабінету Міністрів України

	та інших нормативних актах та документах, які регулюють та впливають на економічну діяльність підприємства та механізм формування стратегії підприємства.
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	Презентації, відеоролики
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Таран-Лала О. М. Функціонування соціально-економічних систем: теорія та практика: монографія. Полтава: ПУЕТ, 2016. 332 с. 2. Кононова І.В. Регіональна соціально-економічна система як категорія економічних досліджень. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5821/1/8.pdf 3. Левицький В. Розвиток соціально-економічних систем в сучасних умовах. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/34943/2/FMZKPNES_2021_Levytskyi_V-The_development_of_the_22-24.pdf 4. Актуальні проблеми та напрями розвитку потенціалу соціально-економічних систем в умовах конкуренції: монографія / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Калініченко. Харків: «В справі», 2017. 275 с. <p style="text-align: center;">Допоміжні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стефанюк О.Д. Економічна сутність поняття "регіональна система" в контексті регіоналізації економіки: теоретичні аспекти визначення. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі: Економічні науки. 2017. № 2. С. 29–35. 2. Кононова І.В. Класифікація стратегій розвитку соціально-економічних систем. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2017. Вип. 12. Част. 1. С.167-171. 3. Сучасні тренди економічного розвитку. Книга 1: Трансформації економічних систем: досвід ЄС в реалізації Industries 3.0, 4.0, 5.0. За ред.Л.Г.Мельника, О.М.Маценка. Навчальний посібник. «Університетська книга». 2023. 608 с <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.gov.ua – веб -сторінка Кабінету Міністрів України. 2. http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10 – веб -сторінка Головного управління державного казначейства України. 3. http://www.ukrstat.gov.ua – веб - сторінка Державного комітету статистики України. 4. http://www.nbu.gov.ua/ – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського 5. http://www.rada.gov.ua/ – сайт Верховної Ради України 6. https://commission.europa.eu/index_en – сайт Єврокомісії 7. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Main_Page – головна сторінка Євростату
Рік введення	2023